

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1576

21 Ekim 2011

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-221)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 06.10.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-21536 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Alaattin YÜKSEL'in tarafıma tevcih ettiği 7/221 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Maden İşleri Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :
-Önerge Cevabı (2 Sayfa)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN ALAATTİN YÜKSEL'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/221)**

Sorular 1, 2:

-Türkiye'de madencilik sektöründe, altın ve gümüş gibi madenleri çıkardıktan sonra siyanür, sülfürik asit ve benzeri kimyasallar ile işlemden geçirerek faaliyet gösteren şirketler hangileridir? Bu şirketler ülkemizin hangi bölgelerinde faaliyet göstermektedirler?

-Temmuz 2011 itibariyle, bu yöntemleri kullanarak üretim yapmayı planlayan ve henüz faaliyete geçmemekle birlikte, Bakanlığınızdan ruhsat alan şirketler hangileridir? Hangi bölgelerde faaliyet göstereceklerdir?

Cevaplar 1, 2:

Ülkemizde altın ve gümüş madenciliği yapan ve müteakip proseslerinde kimyasallar kullanan şirketler, Koza Altın İşletmeleri A.Ş., Tüprag Metal Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Eti Gümüş A.Ş., Anagold Madencilik Sanayi ve Tic.A.Ş.'dir. Bu şirketler ülkemizin Ege, Marmara, İç Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgesi bölgelerinde faaliyet göstermektedirler. Temmuz 2011 tarihi itibariyle söz konusu madenleri üretmeyi hedefleyen şirketlerin işletme ruhsatı sayısı 87'dir.

Soru 3:

Bu tesisler kullandıkları kimyasalların doğaya zarar vermeden bertaraf edilmesi için hangi yöntemleri kullanmaktadırlar? Bu yöntemler çevre kirliliğini önlemek için yeterli olmakta mıdır?

Cevap 3:

Tesislerde kullanılan kimyasalların bertaraf yöntemleri;

- Doğal Bozunma Yöntemi
- Kimyasal Arıtma Yöntemleri
 - Inco SO₂/ Hava Yöntemi
 - Hidrojen Peroksit (H₂O₂) Yöntemi
 - Alkali Klorürleme, şeklindedir.

Soru 7:

Eti Gümüş A.Ş.'nin son 6 yıldaki yıllık üretimi hangi düzeylerde gerçekleşmiştir?

Cevap 7:

Son 6 yıla ait tüvenan üretim aşağıda verilmiştir.

YILLAR	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Gümüş tüvenan üretimi (ton)	874.544	2.045.100	2.089.422	2.987.288	4.274.042	3.797.248

Soru 8:

-Bir madeni çıkarmak ve kimyasal maddelerle işlemden geçirmek aynı mevzuat çerçevesinde aynı ruhsat ile mi yapılmaktadır? Eğer öyleyse bu durum çevre kirliliğinin önlenmesi ve denetimi açısından sorun yaratmamakta mıdır?

Cevap 8:

Bir madenin çıkarılması 3213 sayılı Maden Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda yapılmaktadır. Bu işlem için ÇED Olumlu Belgesinin alınması zorunlu olup bu belge alınırken konuyla ilgili tüm kurumların uygun görüşünün alınması zorunludur. Madenin topraktan üretimi yapıldıktan sonra gerçekleştirilecek işlemler için kurulacak tesislere ilişkin yatırımlar diğer sektörlerde yapılan fabrika-atölye-tesis yatırımları gibi prosedürler takip edilerek gerçekleştirilmektedir. Bazı izinlerin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Belediyeler, Valilikler v.b. gibi kurumlardan alınması gerekmektedir.

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN ALAATTİN YÜKSEL'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/221)**

Soru 9:

1987 yılında açıldığı ifade edilen bu tesisin atık barajının tabanında toprağa siyanürlü su sızmasını engelleyen membran ya da benzeri bir madde bulunmadığı yolundaki iddialar doğru mudur? Bu tesise ait Bakanlığınızda bulunan kayıtlarda bu iddiayı çürütebilecek herhangi bir bilgi ya da belge var mıdır?

Cevap 9:

Saha Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü uhdesinde iken metal gümüş üretimine yönelik olarak kurulan söz konusu bu tesis ve atık barajının tabanında toprağa siyanürlü suyun sızmasını engelleyen membran ya da benzeri bir madde bulunmadığı yolundaki iddialar gerçeği yansıtmamaktadır.

Sorular 4, 5, 6, 10:

-Bakanlığınızın ilgili birimlerinin son 8 yılda yaptığı denetimler sonucunda çevre ve insan sağlığına olumsuz etkileri nedeniyle haklarında idari veya adli işlem yapılan işletmeler var mıdır? Varsa bunlar hangileridir?

-12.05.2011 tarihinde bir gazeteye verdiğiniz demeçte, siyanüre alternatif yeni bir sistem üzerinde çalışıldığını belirtmektесiniz. Bu sistem nedir? Çalışmalarınız şu anda hangi aşamadadır? Bakanlığınızın böyle bir çalışma başlatmasının nedenleri nelerdir?

-Aynı demecinizde, Tavşanlı'da faaliyet gösteren Eti Gümüş AŞ' nin neden olduğu kaza hakkında bir ihmâl olup olmadığını araştırdığınızı belirtmişsiniz, şu ana kadar yaptığınız incelemede herhangi bir ihmâle rastladınız mı? Rastladıysanız bu konuda bakanlığınızın yetkileri çerçevesinde hangi tedbirleri almayı planlamaktasınız?

-Atık su havuzu setlerinin yıkılması, içme suyuna siyanür karışması, zehirli atık su havuzlarının patlaması gibi nedenlerle dünyada yaşanan büyük çevre felaketleri ve ölümler hakkında Bakanlığınızda herhangi bir rapor ya da bilgi notu bulunmakta mıdır? Bulunmaktaysa hangi tarihte, hangi ülkelerde, hangi siyanür felaketleri yaşanmıştır?

Cevaplar 4, 5, 6, 10:

Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM)nce 2005-2010 yılları arasında yapılan denetimlerde 3213 sayılı Maden Kanununun 7. Maddesi kapsamında 418, 29/3. Maddesi kapsamında 85 adet sahaya faaliyet durdurma cezası uygulanmıştır.

MİGEM heyetlerince söz konusu sahada son olarak (21.07.2010), (11.05.2011) ve (25.07.2011) tarihlerinde Maden Kanununa göre genel denetimler yapılmıştır. Söz konusu işletme ruhsat sahalarının, 3213 sayılı Maden Kanununun 7. ve 29. maddeleri kapsamında 11.05.2011 tarihinde mahallinde yapılan denetimi sonucunda; ruhsat sahasından üretilen tüvenan cevherin, tesiste siyanür liçi yöntemiyle gümüş üretimi esnasında atık barajında meydana gelen kaza sonucunda yıkılan seddenin iç sedde olduğu, siyanür içeren atıkların atık barajı dışına taşmadığı, mevcut atık barajının kaya dolgu yapıldığı ve sedde yükseltme işlemlerinin usulüne uygun yapılmaması, atık barajının kapasitesinin dolu olması sebepleriyle önlem olarak bu baraja yeni atık dökülmemesi, mücavir alanda inşası devam eden 5 nolu düzenli depolama tesisi atık barajı bitene kadar tesisteki üretim faaliyetlerine ara verilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Bunun sonucunda, Kütahya Valiliğine 13.05.2011 tarihli yazı yazılarak, tesisteki üretim faaliyetlerinin durdurulması talimatlandırılmıştır.

Ruhsat sahibi tarafından MİGEM'e verilen 22.07.2011 tarihli dilekçe ile söz konusu tesiste can ve mal güvenliği açısından gerekli önlemlerin alındığı, eksikliklerin giderildiği beyan edilmiştir. Söz konusu tesis 25.07.2011 tarihinde yeniden denetime tabi tutulmuş ve yapılan incelemeler sonucunda 5 nolu düzenli depolama tesisi yeni atık barajının ruhsat sahibine ait tapulu alanda insan ve çevre sağlığı açısından usulüne ve tekniğine uygun olarak inşa edilmiş olduğu ve gerekli emniyet tedbirlerinin alınarak kullanıma hazır hale getirildiği belirlenmiştir. Bakanlığımız Kurumlarınca çevre ile hususlar hassasiyetle yakından takip edilmekte ve gereken dikkat gösterilmekte olup, detaylı bilginin Çevre ve Şehircilik Bakanlığından sorulmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.